

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 10-ego i 25-ego

Prenumerata wynosi rocznie 16 koron.

Członkowie „Krajowego Towarzystwa Naftowego“ otrzymują „Naftę“ bezpłatnie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Lwów, ul. Kraszewskiego l. 1, biuro Krajowego Towarzystwa naftowego.

Treść zeszytu 5.

Nasi posłowie. — Posiedzenie Wydziału Krajowego Towarzystwa naftowego. — Projekty ustaw dotyczących się stosunków robotniczych w górnictwie. — Kanał Dunaj-Odra-Wisła a przemysł naftowy w Galicyi. Kronika.

Nasi posłowie.

Rezultat wyborów do Sejmu dla naszego przemysłu wypadł nadzwyczajnie szczęśliwie: wszyscy kandydaci przemysłu naftowego zostali wybrani; w obecnym Sejmie będzie zasiadać 4 posłów naftowych, dokładnie obeznanych z potrzebami naszego przemysłu, którzy długie zaniedbanie spraw naftowych i górniczych przez nasz Sejm będą mogli obecnie powetować przez inicjatywę i stawianie odpowiednich wniosków.

Wybrany został przede wszystkim do Sejmu nestor przemysłu naftowego i czołowy prezes Krajowego Towarzystwa naftowego P. August Gorayski. Tym razem Pan Gorayski wybierany dotąd z kuryi większych i mniejszych posiadłości sięgnął po mandat z miast Sanok-Krosno i otrzymał ten mandat znaczną większością głosów mimo swych konserwatywnych przekonań, którym nie hołdują miasta, jedynie dzięki osobistym zaletom, dzięki prawemu i nieposzlakowanemu charakterowi i dzięki całej przeszłości swojej nacechowanej pracą poważną i udziałem w każdej akeji przemysłowej. Pan Gorayski piastuje mandat poselski nieprzerwanie już od lat trzydziestu; jeszcze w pierwszych latach swego poselstwa

był w Sejmie sprawozdawcą spraw melioracyjnych i jemu Krajowe Biuro Melioracyjne zawdzięcza swoje powstanie, on przyczynił się także do powstania Banku krajowego; od roku 1879-go piastuje godność prezesa Krajowego Towarzystwa naftowego i od tego czasu bierze udział we wszystkich ważniejszych sprawach naftowych; za jego prezesury i dzięki jego staraniom dwukrotnie zostaje podwyższone cło na obcą ropę, co przyczynia się do zaprzestania importu falsyfikatu kaukaskiego, taryfy kolejowe na ropę i produkty naftowe doznają obniżenia; on wreszcie w sejmie broni wniosków o budowie zbiorników krajowych, on czuwa w Sejmie nad losem ustawy naftowej; to też nowi posłowie naftowi znajdują w nim wytrawnego kierownika, który ułatwi im pierwsze kroki, a przez powagę i szacunek, jakim się cieszy u wszystkich stronnictw, potrafi niezawodnie dla inicjatywy nowych naszych posłów znaleźć w Sejmie należyte poparcie.

Z powiatu gorlickiego z mniejszych posiadłości został wybrany do Sejmu p. Władysław Długosz, osobistość dobrze znana w świecie naftowym, jako uosobienie energii przemysłowca naftowego. Człowiek w sile wieku, liczący zaledwie lat 43, uro-

dzony w Krakowie, dzięki energii, pracy śmiałej, wytrwałej należy do tych nielicznych wyjątków, którzy zdobyli przy nafeie większą fortunę.

Już od r. 1887, a więc 20 lat, pracuje w przemyśle naftowym początkowo w kopalniach powiatu gorlickiego, gdzie obecnie zdobył mandat, w Sękowej, Siarach i Ropiey ruskiej; zaś od roku 1893-go jako pionier, w Borysławiu w charakterze dyrektora Karpackiego Towarzystwa. Tutaj za wielką zasługę poczytać należy panu Długoszowi, iż mimo zwątpienia firmy i nawet nakazu zaprzestania robót dowiercił się ropy w pierwszym szybie, co zdecydowało o przyszłości całego Borysławia, później wykonał wiercenia w Tustanowicach i Truskawcu gdzie w głębokości 1230 metrów dowiercił się ropy, odkrywając w ten sposób olbrzymi teren naftowy; od r. 1905-go pan Długosz pracuje już, jako samodzielny przedsiębiorca naftowy. Pracując w Borysławiu, jako przemysłowiec, nie zapomniał też o podniesieniu duchowem i towarzyskiem Borysławia; jego staraniem i jego głównie pieniędzmi został wybudowany w Borysławiu gmach „Sokoła“, którego został prezesem i członkiem honorowym; w Gorlicach w roku bieżącym stawia bursę dla uczni gimnazjalnych; od lat dwóch jest członkiem wydziału Krajowego Tow. naftowego.

Pan Zygmunt Lewakowski został wybrany posłem sejmowym z mniejszych posiadłości powiatu staro-samborskiego i uratował w ten sposób w tym powiecie mandat polski. Pan Lewakowski urodził się w roku 1865-ym i ukończył studia prawnicze we Lwowie; należy także do weteranów przemysłu naftowego, jako właściciel w latach dziewięćdziesiątych kopalni w Słobodzie Run-gurskiej, w której ma dotąd jeszcze udziały, a następnie właściciel kopalni naftowej w powiecie sanockim wspólnie ze swoim stryjem Karolem Lewakowskim, znanym w swoim czasie posłem do parlamentu z miasta Lwowa. Usunąwszy się chwilowo w zacisze życia wiejskiego, powrócił nanowo, do przemysłu naftowego, gdy przemysł ten zaczął nabierać cech wielkiego przemysłu przez rozwój wielki kopalń borysławskich. Pan Lewakowski reprezentuje w przemyśle nafto-

wym bardzo ważny dział magazynowania i tłoczenia ropy, zakładając najpierw rurociąg ropny wspólnie z Towarzystwem transportowem, a następnie w Tustanowicach własny rurociąg pod firmą „Lewakowski i Ska“; jest człowiekiem nadzwyczajnie czynnym i ruchliwym, co niewątpliwie odbija się korzystnie i za jego działalności poselskiej; od dwóch lat jest również członkiem Wydziału Kraj. Tow. naftowego.

Wreszcie najmłodszym z nowych posłów naftowych, a zdaje się, i najmłodszym posłem w Sejmie będzie Franciszek hr. Zamoyski, wybrany z mniejszych posiadłości powiatu drohobyckiego; urodził się w r. 1876-ym; ukończył gimnazyum w Krakowie, a następnie akademię górniczą w Leoben. Po złożeniu egzaminu państwowego wstąpił do międzynarodowego biura handlowego w Brukseli i z ramienia tego biura jako sekretarz, brał w latach 1898-ym i 1899-ym udział w wyprawie dla badania kopalń rudy żelaznej w Newjańsku (Ural), pokładów rudy miedzianej pod Alagirem na Kaukazie, basenu węglowego w Asturyi (Hiszpania) i wreszcie kopalń rudy miedzianej w Magistral w prowincyi Chihuahua (Meksyk).

Po powrocie z tej podróży zaczął pracować w naszym przemyśle naftowym najpierw w Uryczu, a następnie od lat pięciu w Borysławiu, jako dyrektor firmy Lubomirski i Ska i jako samodzielny przedsiębiorca. Hr. Zamoyski brał udział we wszystkich pracach organizacyjnych przemysłu naftowego w ostatnich pięciu latach, jako członek Wydziału Krajowego Tow. naftowego i członek komitetu zaufania i rady nadzorczej „Petrolei“; przed pół rokiem został wybrany wicemarszałkiem powiatu drohobyckiego. Dobry znawca stosunków przemysłu naftowego, energiczny i ruchliwy będzie zarazem w Sejmie jedynym fachowym znawcą górnictwa wogóle, tej ważnej podstawy rozwoju wszelkiego przemysłu, która dotąd w Sejmie naszym nie miała przedstawiciela; przed samym wyborem do Sejmu został hr. Zamoyski prezesem niedawno utworzonego Związku górników i hutników polskich w Austrii.

Posłowie nasi będą tworzyli niezawodnie w Sejmie punkt środkowy, około którego

zgrupuje się klub ekonomiczny, tak bardzo potrzebny w naszej reprezentacji ustawodawczej dla podniesienia przemysłowego kraju. Na drogę tej nowej pracy składamy im serdeczne górnicze życzenie „Szczęść Boże“.

Posiedzenie

Wydziału Krajowego Towarzystwa naftowego
z dnia 29. lutego 1908.

Obeeni pp. prezes Gorayski, wiceprezes W. Wolski, członkowie Wydziału: Angerman, Długosz, dr. Goldhamer, Lewakowski, Mars, Pierściński, Setkowiec, Zamoyski, Żukowski, prof. Załoziecki, sekretarz dr. Bartoszewicz i członek komisji rewizyjnej Gawroński.

Członkowie Wydz. pp. Schulim Schreier i Kiesler usprawiedliwili swoją nieobecność.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Sprawozdanie sekretarza z czynności biura.
3. Sprawa utworzenia filii Towarzystwa w Borysławiu i inne wnioski komisji wybranej na Walnem Zgromadzeniu.
4. Przyjęcie nowych członków.
5. Wnioski i interpelacje.

Odczytany protokół z ostatniego posiedzenia został przyjęty.

Na wniosek pana prezesa Gorayskiego Wydział uchwalił z okazji ustąpienia p. dr. Steczkowskiego ze stanowiska wiceprezesa Towarzystwa wystosować do niego pismo z podziękowaniem za pracę i szczerą chęć służenia interesom krajowej produkcji surowca.

Następnie pan prezes Gorayski zwraca się do członków Wydziału pp. Długosza, Lewakowskiego i hr. Zamoyskiego, jako nowowybranych posłów na Sejm krajowy, składa im życzenia i wyraża żywą radość z powodu ich wyboru; poseł Długosz dziękuje imieniem wybranych i wyraża gorące życzenie, aby przy wyborach 2. marca wybrany został p. Gorayski, którego nowi posłowie potrzebują w Sejmie jako swego kierownika.

Następuje sprawozdanie z czynności biura; sekretarz komunikuje Wydziałowi, iż

opracowanie referatu w sprawie zmiany powszechnej ustawy górniczej uległo opóźnieniu z powodu innych zajęć referenta inżyniera Gawrońskiego. Niezależnie od projektu zmiany ustawy górniczej posłowie socjalistyczni w parlamencie wiedeńskim postawili szereg wniosków dotyczących się czasu trwania pracy w górnictwie, zatrudnienia kobiet i dzieci, inspektorów górniczych i t. d. i należałoby, by i co do tych wniosków Towarzystwo naftowe wyraziło swoją opinię ministrom i Kołu Polskiemu; sekretarz stawia więc wniosek, by referat w tej sprawie również przydzielić komisji dla zmiany powszechnej ustawy górniczej; wniosek ten został przyjęty z poprawką pana Żukowskiego, by gotowy referat w tej sprawie został jeszcze przedłożony zgromadzeniu przemysłowców naftowych. W sprawie utworzenia urzędu cłowego w Drohobyczu Towarzystwo zakomunikowało Izbie handlowej lwowskiej opinię firm naftowych za utworzeniem urzędu tego; dalej Towarzystwo poczyniło kroki w sprawie prowadzenia dokładnej statystyki naftowej w r. 1908; wreszcie sekretarz odczytuje list Związku górników i hutników Polskich w Austrii do Tow. naftowego z prośbą o przystąpienie w charakterze członka wspierającego; sekretarz popiera tę prośbę, wykazując dodatnią działalność Związku, który przez stałą delegację założył szkołę górniczą polską na Ślązku; przystąpienie popierają także pp. hr. Zamoyski i Wolski, wobec czego Wydział uchwała, by Towarzystwo naftowe przystąpiło do Związku w charakterze członka wspierającego. Przy tej okazji wywiązała się dyskusja wogóle nad sprawami górnictwami i nad małym uwzględnieniem tej ważnej gałęzi, jaką jest górnictwo, przez Wydział Krajowy i Sejm; mówiono o potrzebie reorganizacji sejmowej komisji górniczej, o biurze geologicznym; w dyskusji zabierali głos pp. Gorayski, Zamoyski, Załoziecki, Gawroński, Angerman (specjalnie co do badań geologicznych naftowych) i wszyscy wyrazili zdanie, że nowo wybrani posłowie sejmowi mają otwarte i szerokie pole do działania w tych sprawach.

Przystąpiono do 3-ego punktu porządku dziennego. Dr. Bartoszewicz odczytuje list

przewodniczącego komisji wybranej na Walnym Zgromadzeniu pana Meszarosa, w którym p. Meszaros donosi, iż komisja wniosków jeszcze nie wypracowała i prosi o zwołanie posiedzenia Wydziału przed Walnym Zgromadzeniem dla przedłożenia wniosków. Pp. Pierściński i Żukowski, jako członkowie komisji, składają nieobowiązujące i tylko informacyjne wyjaśnienie, iż komisja oświadczyła się za utworzeniem filii w Borysławiu, zarząd filii mają stanowić i borysławscy i drohobyccy członkowie Wydziału Towarzystwa i mają odbywać posiedzenia co miesiąc, na których ma być obecny i sekretarz Towarzystwa; dalej komisja jest za utworzeniem przy filii agencji asekuracji ogniowej i oddziału Tow. prawnej ochrony podatników, natomiast jest przeciwną budowie domu naftowego.

Zgodnie z życzeniem p. Meszarosa Wydział uchwalił dla rozpatrzenia definitywnie sformułowanych wniosków komisji zwołać posiedzenie Wydziału 16. marca na godzinę 11 do Drohobycza, a tegoż dnia popołudniu Walne Zgromadzenie w sali Rady powiatowej drohobyckiej. Pan hr. Zamoyski proponuje, by na Walnym Zgromadzeniu była poruszona i sprawa kongresu naftowego.

Profesor Załoziecki prosi Wydział o delegowanie członków do austriackiej komisji naftowej, jako sekeyi międzynarodowej komisji naftowej, której utworzenie uchwalono na ostatnim kongresie naftowym w Bukareszcie. Uchwalono delegować pp. Wolskiego (jako zastępcę producentów), Długosza (jako zastępcę konsumentów), Lewakowskiego (dla spraw transportu i przewozu), dra Bartoszewicza (dla badań naukowych).

Następnie Wydział zatwierdził przyjęcie nowych członków do Towarzystwa, a mianowicie: pp. postów dr. Godzimira Małachowskiego, dr. Henryka Kolischera, dr. Natana Loewensteina, Jana Zarańskiego, dalej pp. Stanisława Lewandowskiego, Kazimierza Weydlicha, dr. Eugeniusza Reitera, Tadeusza Chłapowskiego, dr. Stanisława Grzesika, Kazimierza Komorowskiego, dr. Tadeusza Goreckiego i firm „Oleum“, kopalń „Wygoda“, spółki naftowej „Kraj“ i firmy „Sikorski & Seidenstein“.

Na wniosek pana Długosza uchwalono zaproponować Walnemu Zgromadzeniu mianowanie członkiem honorowym Towarzystwa pana Zenona Suszyckiego.

Pan Angerman stawia wniosek, aby wobec ogólnego hasła bojkotu towarów pruskich upoważnić z ramienia Krajowego Tow. naftowego dwóch członków wydziału, którzyby w Borysławiu mieli za zadanie badać, jakie produkty pruskie dadzą się zastąpić krajowymi, zalecali sprowadzanie krajowych i wykonywali kontrolę nad sprowadzaniem pruskich materiałów; Wydział upoważnia do tego pp. inżynierów Pierścińskiego i Setkowieza.

Pan Pierściński porusza sprawę zbiorników krajowych, domaga się, by Towarzystwo wydało komunikat, jak obecnie się przedstawia sprawa budowy zbiorników; przewodniczący spółki gwarantów pan Wolski oświadcza, iż taki komunikat wyda wkrótce w „Naftie“ spółka gwarantów.

Pan Wolski porusza sprawę dyskusji nad sprawą przemysłu naftowego ex re interpelacji posła Mosseya o polityce Vacuum Oil C. w parlamentarnej komisji budżetowej, z której wnioskuje, że rząd dotąd niema należytego pojęcia o istotnych niedomaganiach przemysłu naftowego, o przeciwieństwie interesów producenta i rafnera i o gnębieniu naszej produkeyi niskimi cenami. Pan Wolski stawia wniosek opracowania ze strony Towarzystwa dla rządu memoriału, ilustrującego obecny stan naszego przemysłu. W dyskusji nad tem zabierają głos pp. Gorayski, Żukowski, Zamoyski, dr. Goldhamer i dr. Bartoszewicz. Wydział uchwała wystosowanie takiego memoriału, poruczając opracowanie panom inżynierowi Wolskiemu, dr. Goldhamerowi i dr. Bartoszewiczowi. Pan Mars porusza sprawę prowadzenia dokładnej statystyki przez Towarzystwo naftowe i publikowania dat statystycznych; sekretarz oświadcza, iż Towarzystwo wdrożyło już pod tym względem odpowiednie kroki.

Projekty ustaw tyjących się stosunków robotniczych w górnictwie.

W poprzednim numerze podaliśmy cztery wnioski posłów socjalistycznych w sprawie stosunków robotniczych w górnictwie; dziś podajemy w dosłownem tłumaczeniu dalszy projekt ustawy:

O inspektorach górniczych.

„Wysoka Izba zechce uchwalić:

Poniższy projekt ustawy, dotyczący ustanowienia inspektorów górniczych i wyboru delegatów robotników górniczych, dalej kompetencyi zwykłych sądów przy przekroczeniach przepisów ustawy górniczej etc. przekazuje się komisji górniczej z 36 członków z całej Izby wybrać się mającej pod obrady i zdanie sprawy“.

U s t a w a

z

o ustanowieniu inspektorów górniczych i wyborze delegatów robotników górniczych, dalej o kompetencyi sądów zwykłych w razie przekroczenia przepisów powsz. ustawy górniczej i przepisów uzupełniających.

Za zgodą obu Izb Rady państwa polecam co następuje:

I. Inspektorowie górniczy.

§ 1.

Minister rolnictwa mianuje centralnego inspektora górniczego i wymaganą ilość inspektorów górniczych i asystentów. Są oni organami ministra rolnictwa, posiadają charakter urzędników państwowych i podlegają przepisom służbowym dla urzędników państwowych.

§ 2.

Inspektorem górniczym (asystentem) za mianowany być może tylko posiadający wymagane wykształcenie zawodowe i praktyczne doświadczenie w górnictwie, tudzież konieczną znajomość języków.

Niezdolni do piastowania urzędu inspektora górniczego (asystenta) są właściciele, jawni spółnicy, komandytyści, akcyonaryusze, dzierżawcy, pełnomocnicy, kierownicy, inży-

nierowie, wierzyciele tabularni, właściciele terenu, wogóle osoby pozostające w jakimkolwiek stosunku zależności lub związane interesem z przedsiębiorstwem górniczem. Podobnie wykluczone są osoby, których małżonka, względnie dziecko pod władzą ojcowską pozostające, do przedsiębiorstwa górniczego w wyż wymienionym stosunku się znajduje.

§ 3.

Minister rolnictwa przynacza w drodze rozporządzenia siedzibę urzędową każdego inspektora górniczego i jego okręg urzędowy, który obejmować może jeden lub więcej okręgów górniczych.

Na zarządzenie ministra rolnictwa może inspektor górniczy przejściowo urzędować poza przeznaczonym mu okręgiem urzędowym.

§ 4.

Przy wyznaczeniu okręgów urzędowych przydzielonych każdemu inspektorowi górniczemu, należy, uwzględniając ilość i rozmiar przedsiębiorstw, tudzież ich podział terytorjalny, baczyć na to, by wszystkie urządzenia, szyby, sztolnie etc. mogły być conajmniej raz w miesiącu przez inspektora zwiedzone.

§ 5.

Czynność inspektora górniczego rozciąga się na wszystkie przedsiębiorstwa i urządzenia pozostające pod nadzorem władz górniczych, wreszcie na kopalnie soli i urządzenia i zakłady służące dla dobywania soli.

§ 6.

Zadanie inspektora górniczego polega na kontroli wykonania wszystkich ustaw i rozporządzeń, które dotyczą:

1. bezpieczeństwa ruchu dla osób i mienia, w szczególności nieszczęśliwych wypadków, ich przyczyny i środków bezpieczeństwa dla uniknięcia ich;

2. stosunku przedsiębiorcy (pełnomocnika, kierownika ruchu) do robotników (IX rozdział pow. ustawy gór.)

3. zatrudniania młodocianych robotników i osób płci żeńskiej, następnie prze-

strzegania czasu pracy i spoczynku niedziel-
nego i świątecznego;

4. przestrzegania bezpieczeństwa publicz-
nego w razie zaniechania odbudowy.

Inspektor górniczy pozatem winien zwracać uwagę na stosunki w Kasach brackich, na grożące lub istniejące szkody w kopalniach i na zapobieżenie im, na stosunki płacy, mieszkania i zdrowotności wśród robotników górniczych.

§ 7.

Inspektor górniczy winien przez osobistą kontrolę wszystkich przedsiębiorstw nabyć dokładną znajomość stosunków odnoszących się do jego zakresu działania; winien on każde przedsiębiorstwo zwiedzić co najmniej raz w miesiącu. Wydaje on wszystkie zarządzenia konieczne dla bezpieczeństwa ruchu, osób i mienia. Rezultat każdorazowego zwiedzenia wpisać należy do księgi objazdowej, w którą wolno robotnikom każdego czasu wglądać. Wszelkie zlecenia dla przedsiębiorcy wydawane być mają na piśmie i wписыwane również do księgi objazdowej. Rekursy przysługujące przeciw zarządzeniom inspektora górniczego, wnosić należy wprost do ministerstwa rolnictwa.

§ 8.

Inspektor górniczy starać się ma o to, by wszystkie przepisy wydawane dla ochrony robotników były wykonywane. Jeżeli sprawdzi, iż w ruchu przedsiębiorstwa nie uwzględniono przepisów ustawowych, winien inspektor górniczy zrobić bezzwłocznie doniesienie do władzy kompetentnej dla wdrożenia postępowania karnego.

Jeżeli zlecenia inspektora górniczego mimo wyroku sądowego nie zostały wykonane, ma on dla przymusowego ich przeprowadzenia zawiadomić władzę polityczną.

§ 9.

Jeżeli inspektor górniczy uzna, że stan przedsiębiorstwa, urzędzenia lub instalacji przedstawia groźne niebezpieczeństwo dla zdrowia, życia lub obcej własności, w takim razie środki prawne stosowane przeciw zarządzeniom inspektora górniczego nie posia-

dają mocy wstrzymującej jego zarządzenia. Jeżeli właściciel przedsiębiorstwa (zastępca kierownik) bezzwłocznie zarządzenia nie wykona, w takim razie ma je wykonać władza polityczna na koszt i odpowiedzialność właściciela.

§ 10.

Inspektor górniczy obowiązany jest utrzymywać w tajemnicy stosunki handlowe i ruchu przedsiębiorstwa. Od stron nie może pobierać żadnych wynagrodzeń i winien odmówić przyjęcia zaofiarowanej ewent. gościny.

§ 11.

Inspektor górniczy winien co roku składać sprawozdanie ministrowi rolnictwa ze swej czynności i dokładnie donosić o wszystkich swych spostrzeżeniach, względnie przedkładać ewent. ustawodawcze projekty. Sprawozdanie to niezmienione należy opublikować i przedłożyć parlamentowi.

§ 12.

Inspektorowi górniczemu przysługują dla umożliwienia przeprowadzenia swych zadań wszystkie te prawa, które przysługują w myśl powszechnej ustawy górniczej władzom górniczym. Inspektorowi górniczemu przysługuje prawo objazdu kopalni we wszystkich jej częściach, oglądania wszystkich maszyn i miejsc pracy na powierzchni ziemi, odwiedzania domów robotniczych, przesłuchiwanie przedsiębiorcy (pełnomocnika, kierownika), tudzież robotników, urzędników, w razie potrzeby i bez świadków, a o ile chodzi o szkody w kopalni, przysługuje mu prawo zwiedzania gruntów na powierzchni, budynków, wodociągów etc. etc.

Zwiedzanie dozwolone jest zarówno w dzień jak i w nocy, lecz w ostatnim wypadku tylko w czasie ruchu przedsiębiorstwa.

§ 13.

Przedsiębiorca obowiązany jest inspektorowi górniczemu dać możliwość dokładnego wglądnięcia w stosunki ruchu kopalni i robotnicze i udzielać wymaganych wyjaśnień. Przedsiębiorca i urzędnicy zobowiązani są

na żądanie inspektora towarzyszyć mu przy zwiedzaniu i objeździe przedsiębiorstwa.

§ 14.

Centralny inspektor górniczy jest organem doradczym ministra rolnictwa we wszystkich sprawach odnoszących się do zakresu inspektoratu górniczego. W szczególności należy do tego zakresu:

a) przestrzeganie wszystkich spraw odnoszących się do górnictwa i stojących w związku z służbą inspekcyjną;

b) zaprowadzenie jednolitości w inspektoracie górniczym, w szczególności przez regularne obrady z inspektorami;

c) unormowanie zasad, których trzymać się należy przy układaniu sprawozdań inspektorów;

d) zarządzenie dochodzeń w pewnych sprawach, żądanie opinii od inspektorów górniczych i t. p.

(Dokończenie nastąpi).

Kanał Dunaj-Odra-Wisła a przemysł naftowy w Galicyi.

Staraniem Izb handlowych wiedeńskiej i krakowskiej odbędzie się we Wiedniu dnia 11. bm. w Izbie handlowej i przemysłowej, z okazji zjazdu miast, enuncyacya za natchmiastowem rozpoczęciem budowy kanału Dunaj-Odra-Wisła. Enuncyacya ta ma na celu poinformowanie najszerszych sfer publiczności o wybitnem znaczeniu i olbrzymich korzyściach, jakie budowa rzeczonoego kanału przedstawia dla przemysłu, handlu i rolnictwa, i przedstawienie konieczności bezzwłoznego rozpoczęcia budowy kanału.

Na zaproszenie Izb handlowych krakowskiej i wiedeńskiej wyznaczyło Krajowe Towarzystwo naftowe do Wiednia jako delegatów pp. posła do Rady państwa Zaranckiego, posłów na Sejm krajowy p. Lewakowskiego i Długosza i prof. Załozieckiego i przedłożyło następujący m e m o r y a ł:

„Przemysł naftowy galicyjski przywiązuje wielką wagę do jak najprędszej budowy kanału Dunaj Odra-Wisła.

Drogi wodne dla handlu światowego mają podwójne znaczenie, one nie tylko ułatwiają transport towarów, lecz i obniżają koszty transportu, a w ten sposób umożliwiają konkurencyę na targach zagranicznych produktom handlu światowego.

Galicyjski przemysł naftowy od lat pięciu stał się przemysłem światowym i w przeciągu ostatnich pięciu lat produkcya ropy w Galicyi więcej niż podwoiła się, z 4,522,000 em. w roku 1901 dosięgła przeszło 10,000,000 em. w roku 1907. Więcej niż połowa, gdyż blisko $\frac{2}{3}$ tej produkcyi przerabianą jest w rafinerych poza Galicyą położonych, a blisko połowa, t. j. przeszło 3 miliony cetnarów wytworzonych w rafinerych produktów, jak to nafty, benzyny i smarów, nie mogąc znaleźć zbytu w granicach monarchii, musi być eksportowaną zagranicę i tam konkurować z produktami innych krajów naftowych, które, jak produkty naftowe amerykańskie i rumuńskie korzystają przy swoim transporcie prawie wyłącznie z dróg wodnych.

Od lat pięciu przewóz ropy z Galicyi na zachód zwiększył się podwójnie, wzrósł także i przewóz gotowych fabrykatów naftowych. Śmiało powiedzieć można, że w przeciągu ostatnich pięciu lat ruch towarowy naftowy ze wschodu na zachód zwiększył się o blisko 200%, a dotąd jedyną arteryą łączącą Galicyę z zachodem jest kolej północna, która dzisiaj już nie wystarcza by podać zwiększonemu ruchowi w transporcie produktów naftowych. Szczególnie jaskrawo występuje to w miesiącach zimowych, jak mieliśmy tego przykłady w ostatnich dwóch latach. W centrum galicyjskiego przemysłu naftowego w Borysławiu gromadziły się naładowane cysterny ropne i nie mogły być ekspedyowane, wskutek przeładowania towarami stacyj kolei północnej. Przy produkcyi miesięcznej 10.000 wagonów zaledwie 5—6000 wagonów ropy mogły być ekspedyowane. Jeśli uwzględnimy iż zbiorniki ropne wszystkie były zapełnione, to łatwo zrozumieć z jakim niebezpieczeństwem to gromadzenie się ropy ra kopalniach było połączone, nie mówiąc już o wielkiej depresyi ceny spowodowanej nagromadzeniem się towarów w jednym miejscu.

Wydaje nam się, że państwo nie spełnia jednego z najważniejszych swoich zadań ekonomicznych, jeśli doprowadza do takich stonków, że produkeya jednej części państwa nie może być we właściwym czasie wywiezioną dla braku środków komunikacyi, z tego względu budowę kanału Dunaj-Odra-Wisła uważamy jak rzecz nagłą i jako jedno z najpilniejszych zadań państwowych.

Ale państwo ma za zadanie nie tylko ułatwiać transport produktów, ale dbać także i o to, aby przez obniżenie kosztów transportu ułatwić na rynkach zagranicznych konkurencyę swoim towarom i pod tym względem budowa kanału dla galicyjskiego przemysłu naftowego mogła być mieć olbrzymie znaczenie.

Kolej może obniżyć kosztu przewozu towaru tylko do pewnej granicy, t. j. tylko do własnych kosztów. Wyjątkowa taryfa II. z której korzysta nafta eksportowa, jest zdaje się tą najniższą granicą, poza którą kolej już nie może iść; według tej taryfy przewóz jednego cetnara na przestrzeni jednego kilometra kosztuje 0·232 halerza, przewóz ropy wedle klasy C kosztuje na przestrzeni jednego kilometra 0·358 hal. od cetnara, a nafta rafinowana wewnątrz monarchii płaci nawet 0·666 hal. od cetnara i kilometra, tymczasem na kanałach pruskich transportuje się towary po 0·132 hal. od cetnara i kilometra, na drogach wodnych amerykańskich zboże płaci 0·063 h. a nawet na niektórych tylko po 0·046 h. od cetnara i kilometra. Jest to olbrzymia różnica w kosztach transportu w porównaniu z transportem koleją. Tylko wysokimi kosztami transportu koleją da się objaśnić ta okoliczność, że Galicya ze swojemi źródłami naftowemi położonemi niemal w środku Europy i jakby stworzonemi do tego, by zasiląć naftą całą Europę, ulega w walce konkurencyjnej Ameryce, a nawet Rumunii; ostatnia przez swoje naturalne drogi wodne i port morski ma więcej ułatwiony zbyt swych produktów naftowych. Nie przesadzimy, jeśli twierdzić będziemy, że rozwój przemysłu naftowego w Galicyi w dalszej przyszłości jest ściśle związany z budową dróg wodnych. W Galicyi są jeszcze olbrzymie zapasy ropy,

jak świadczą obfite źródła w Borysławiu i Tustanowicach, lecz wydobyć ich rentować się będzie dopiero wtedy, jeśli Galicya przez drogi wodne będzie miała ułatwiony dostęp dla swych produktów naftowych do rynków zagranicznych. Jeśli od lat pięciu produkty naftowe galicyjskie otworzyły sobie drogę do rynku europejskiego i konkurują tam z produktami innych krajów naftowych, to ta walka konkurencyjna odbywa się kosztem kopalnictwa naftowego, kosztem cen produktu surowego, i żaden kraj naftowy nie ma u siebie takich niskich cen ropy, jak Galicya, jakkolwiek ropa galicyjska przy wielkiej zawartości nafty i parafiny jest więcej wartościową niż surowiec naftowy w innych krajach. Podczas gdy w Galicyi producent otrzymuje za ropę cenę półtora do 2 kor. za em. to ta sama ropa kosztuje w Rumunii 4 fr. a w Rosyi półtora rubla. Cena 1½ do 2 kor. jest ceną niższą od kosztów producyi i galicyjskiemu kopalnictwu naftowemu grozi bankruetwo, jeśli cena ta podniesioną nie zostanie. Jednym z czynników, który mógłby wpłynąć na podniesienie ceny ropy, byłyby drogi wodne, a przez nie ułatwienie i obniżenie kosztów transportu.

Z tego powodu Towarzystwo nasze jako reprezentacya przemysłu naftowego, oświadcza się nie tylko za jaknajśpieszniejszą budowę kanału Dunaj-Odra-Wisła, lecz za wykonaniem ustawy państwowej o drogach wodnych z r. 1901 w całej rozciągłości, t. z. za połączeniem późniejszem Wisły z żeglowną częścią Dniestru tak, aby sieć kanałów przecinała całą Galicyę.

KRONIKA.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Krajowego Towarzystwa naftowego odbędzie się w poniedziałek dnia 16. b. m. o godz. 3-ciej popołudniu w Drohobyczu w sali posiedzeń Rady powiatowej, z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie komisji wybranej na Walnem Zgromadzeniu w kwestyi wniosków: utworzenia filii w Borysławiu, ajencyi ogniowej i filii Towarzystwa prawnej ochrony podatników.

2. Wniosek wydziału na mianowanie członkiem honorowym p. Zenona Suszyckiego.

3. Wnioski i interpelacje.

Kongres naftowy. 7. b. m. odbyły się we Wiedniu 2 posiedzenia zwołane przez Krajowe Towarzystwo naftowe w sprawie międzynarodowego kongresu naftowego; na pierwsze zostało zaproszonych dwadzieścia kilka firm przemysłu maszynowego i chemicznego, które są dostawcami przemysłu naftowego, celem omówienia udziału w projektowanej wystawie podczas kongresu naftowego; w drugim posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele większych rafinerij austriackich należących do Związku rafinerij.

Na pierwszym posiedzeniu byli obecni, przedstawiciele następujących firm: Worthingtona. Weise Monksi, Mannesmanna, Trauzl & Co, fabryki maszyn Berno-Königsfeld, Tanner, Laetsch & Co; Wszyscy myśl urządzenia wystawy podczas kongresu naftowego we Lwowie przyjęli sympatycznie, przyczem rozwinęła się dyskusja nad tem, czy wystawa ma się ograniczyć tylko do wystawienia modeli, czy obiektów, w tym ostatnim wypadku miasto Lwów musiałoby dostarczyć miejsca i siłę mechaniczną; uchwalono odbyć jeszcze jedno zebranie, a poprzednio rozesłać do większej ilości firm cyrkularze, by się oświadczyły w jakim rozmiarze udział w wystawie wzięłyby.

Na drugim posiedzeniu przedstawicielom większych austriackich rafinerij delegaci Kraj. Tow. naftowego hr. Zamoycki, prof. Załoziecki i dr. Bartoszewicz przedstawili w przybliżeniu koszt urządzenia kongresu i wystawy obliczony na kwotę $\frac{1}{4}$ miliona koron; w tem posiedzeniu uchwalono by komitet galicyjski wystosował odezwę do wszystkich firm naftowych i jednocześnie uchwalono uprosić p. Biedermanna jako prezesa Związku rafinerij austriackich i p. Szirmaya jako prezesa Związku węgierskich rafinerij, by zwołali osobne posiedzenie dla omówienia udziału rafinerij w kongresie.

Na obydwu posiedzeniach był obecny także poseł Zarański, który zdał sprawę z zainteresowania kongresem ministrów skarbu, handlu i rolnictwa.

Personalialia. Dotychczasowy kierownik rafinerij nafty w Krośnie — dr. Stanisław Pilałat obejmuje stanowisko dyrektora oddziału dla fabrykacji smarów w rafinerji nafty „Vega“ w Ploestie w Rumunii. Technicznym naczelnym dyrektorem jest znany chemik technolog rumuński dr. Edeleanu.

Zbiorniki krajowe. Jak się dowiadujemy, w budowie, tj. w montowaniu jest 6 zbiorników. Z końcem miesiąca będą dwa gotowe do pełnienia, w przyszłym miesiącu będą gotowe trzy. Roboty ziemne oprócz przy tych zbiornikach, które są w montowaniu, częściowo są ukończone, częściowo w toku dla 8 zbiorników. Rurociąg łączący zbior-

niki ze zbiornikami przy kolei się znajdującymi jest na ukończeniu, z tem, że tak Towarzystwo magazynowe, jak Lewakowski i Ska i Pipeline mogą się z nim połączyć, ku czemu pozostawione są w odpowiednich miejscach odgałęzienia. Regulamin zbiorników krajowych, jako składów publicznych wygotowany przez Wydział krajowy znajduje się w ministerstwie handlu dla zaopiniowania.

W sprawie budowy kanału Dunaj-Odra-Wisła odbędzie się we Wiedniu dnia 11. bm. staraniem gmin i Izb handlowych wiedeńskiej i krakowskiej — enuncyacya, celem przynaglenia rządu do rozpoczęcia budowy. Krajowe Towarzystwo naftowe wysłało swych delegatów w osobach pp. posła do Rady państwa Zarańskiego, posłów na Sejm krajowy p. Długosza i Lewakowskiego i prof. Załozieckiego, prócz tego wysłało Towarzystwo naftowe do Izby handlowej wiedeńskiej krótki umotywowany memoriał, wskazujący na doniosłe znaczenie dróg wodnych dla przemysłu naftowego.

Nowe towarzystwo rurociągowo. Dnia 10. lutego br. odbyło się we Wiedniu konstituujące zebranie towarzystwa transportowego i magazynowego z ógr. por. ks. Aleksandra Thurn-Thaxis. Towarzystwo w pierwszym rzędzie będzie się zajmowało sprzedażą ropy dla celów opałowych i zaprowadzaniem instalacji dla opalania ropy.

Międzynarodowa komisya naftowa, o utworzeniu której była mowa podczas ostatniego międzynarodowego kongresu naftowego w Bukareszcie, i która ma się składać ze sekcij poszczególnych krajów i narodowości, zaczyna powoli przybierać realne kształty; utworzonymi już zostały sekcye włoska i niemiecka; sekcye włoską składają pp. prof. dr. Villavecchia, jako zastępca ministerstwa skarbu, inż. Hugo Cathaneo, jako zastępca kolei, inż. Prosper Glero, jako zastępca producentów, prof. Joseph Geanoli dla spraw konsumentów, prof. Spira dla ministerstwa marynarki. Sekcye niemiecką: pp. Dr. L. Weinstein dla spraw handlowych, dr. Albert jako zastępca producentów, dyr. Russig jako zastępca konsumentów. Do sekcji galicyjskiej oprócz prof. Załozieckiego, który jest członkiem międzynarodowej komisji dla ujednostajnienia metod badania produktów naftowych, na ostatnim posiedzeniu Wydziału Krajowego Towarzystwa naftowego zostali wybrani pp. Wolski, jako zastępca producentów, Długosz jako zastępca konsumentów, Lewakowski dla spraw handlowych i transportowych i dr. Bartoszewicz dla badań naukowych; do tej sekcji musi też jeszcze rząd mianować swych delegatów.

Rafinerje nafty a Standard Oil Company. Niedawno odbyła się we Wiedniu, z okazji bytności dyrektora jednej z największych węgierskich rafinerij nafty, konferencya zastępców znaczniejszych austriackich rafinerij nafty. Ponieważ, jak wiadomo rząd austriacki nie okazuje się skłonny do interwencji w walce konkuren-

cyjnej z trudem na korzyść austriackich rafinerij nafty, jak długo rafinerzy sami nie podejmą kroków dla samopomocy, omawiali zastępcy rafinerij środki, jakimi przeciw groźnej konkurencji Standardu wystąpić należy. Konkurencja z Standardem ma dotychczas ten skutek, iż niektóre rafinerie sprzedają naftę na szlus po cenie o 3 kor. na 100 kg. niższej niż koszt produkcji. Wobec tego wyłoniła się myśl, czy nie byłoby możliwym wogóle wstrzymać się od sprzedaży terminowych i oferować naftę tylko na prompt, podobnie jak to czyni Vacuum Oil. W tym wypadku straty byłoby mniejsze, aniżeli gdy każda rafineria z osobna sprzedaje naftę na szlus. Uchwały żadnej na razie nie powzięto, gdyż brak na razie porozumienia i aprobaty wszystkich większych rafinerij.

Nowa organizacja towarzystwa „Olex“.

W rejestr handlowy w Hamburgu wpisano onegdaj nową firmę: Niemiecko austriackie naftowe towarzystwo z ogr. por. (Deutsch-österreichische Petroleumgesellschaft m. b. H.) założoną przez towarzystwo „Olex“ z siedzibą w Hamburgu. Celem nowego przedsięwzięcia jest zjednoczenie rozwijającego się z każdym rokiem eksportu nafty do Niemiec północnych. Prowizoryczne kierownictwo nowej firmy objął p. Adolf Sorger zastępca dyrektora tow. „Olex“. Towarzystwo „Olex“ sprzedało w ostatnich czasach dyrekcji kolei w Hanowerze 510 cystern, a kolejom państwowym w Alzacji-Lotaryngii 114 cystern nafty. Pruskie koleje państwowe zakupiły w towarzystwie „Olex“ na rok 1908/1909 około 2000 wagonów nafty.

Ropę w głękokości 1372 m. otrzymał dnia 20. lutego szyb „Georg“ w Tustanowicach. Dziennej produkcya wynosi około 2 wagonów.

Galicyska nafta w Królestwie Polskiem Wedle doniesienia organu ministerstwa skarbu „Torgowo promyszlennaja gazeta“ miało powstać w Warszawie Towarzystwo handlowe dla importu galicyjskiej nafty do Król. Polskiego. Wprawdzie istnieje w Rosyi cło ochronne na naftę, lecz z drugiej strony znaczne koszta transportu z Baku umożliwiają naszej nafcie konkurencyę.

Import nafty do Niemiec w r. 1907. Ogólna ilość importowanych w r. 1907 do Niemiec produktów naftowych wynosiła 13,817.730 cetn. mtr. W ilości tej mieści się 9,944.139 cetn. mtr. nafty, 2,266.090 cetn. mtr. smarów, 1,107.910 cetn. mtr. benzyny surowej, 70.400 cetn. mtr. benzyny czyszczonej, 269.440 ropy, 140.750 cetn. mtr. oleju gazowego. Wedle proveniencji przypada największy udział na Stany Zjednoczone Ameryki północnej, gdyż 9,487.390 cetn. mtr. z Rosyi importowano 1,730.660 cetn. mtr., z Austro-Węgier 1,284.220 cetn. mtr., z Indyj holenderskich 769.940 cetn. mtr., z Rumunii 469.150 cetn. mtr. Stany Zjednoczone dostarczyły przeważnie nafty (8,138.280 cetn. mtr.) i smarów (1,149.450); Rosya smarów 863.720 cm. i nafty 721.490, Austria nafty 819.050 cetn. mtr. (zatem więcej aniżeli Rosya), smarów 217.590 cm.,

oleju gazowego 138.970, benzyny 65.930 cetn. mtr., ropy 37.930 cetn. mtr., Indye holenderskie dostarczyły najwięcej benzyny, gdyż 727.340 cetn. mtr. i ropy 42.600; Rumunia wywiozła do Niemiec 256.960 cetn. mtr. nafty i 212.190 cetn. mtr. benzyny. Z powyższego zestawienia widzimy, iż eksport Stanów Zjednoczonych wzrósł ponownie w roku ubiegłym po przejściowem obniżeniu się w r. 1906. Dalej widzimy, iż Austria i Rumunia znacznie rozwinęły swój eksport, natomiast Rosya i w roku ubiegłym obniżyła swój wywóz produktów naftowych.

Związek producentów ropy opałowej

„ROPAL“

w Lwowie ul. Kraszewskiego liczba 1.
Telefon 854.

Młody chemik

b. asyst. uniwers. poszukuje posady w zakładzie przemysłowym. Zgłoszenia przyjmuje Redakcyja „Nafty“ pod szyfrą „Asystent“.

Korzystny teren naftowy

przez geologów badany (orzeczenia są), jest do sprzedania

w Bieździedzy

powiat Jasielski, na przedłużonej linii kopalni w Potoku. Bliższej informacyi udzieli Teofil Kosiba w Bieździedzy p. Kołaczyce.

Przedsiębiorstwo dla głę-
bokich wierceń

Inż. Wit Sulimirski

w Borysławiu

długoletnie doświadczenie na kopalniach ropy w Galicyi, na Kaukazie i w Rumunii; obejmuje akordy wiertnicze ewent. z własnym udziałem. Ekspertyzy terenów galicyjskich i kaukazkich. Kupno i sprzedaż terenów naftowych.

BIURO

technicznej, prawnej i handlowej po-
rady, tudzież pośrednictwa w sprawach
górnicych

KAZIMIERZA KOSTKIEWICZA

zaprzyięzonego inżyniera górni-
czego, em. c. k. starszego komi-
sarza górnicych, b. naczelnika
c. k. Urzędów górnicych w Dro-
hobyczu i Jaśle, b. technicznego
urzędnika gal. kopalń i warzelni
soli, kopalń nafty i wosku ziem-
nego etc.

W JAŚLE.

Towarzystwo akc. dla przem. naftowego.

**Fabryka narzędzi wiertniczych
w Borysławiu**

wykonuje i ma na składzie:

Żurawie wiertnicze szczególnie silnej konstruk-
cyi. — Żerdzie wiertnicze z najlepszego mate-
ryału. — Świdry ekscentryczne patentu M Long-
champs'a, jakoteż wszelkie przybory do głębokich
wierceń. — Tłoki do wydobywania ropy patentu
Mikucki, Krynicki, Żubr. — Zbiorniki na ropę
opalową. — Gazowniki specjalnej konstrukcyi. —
Mierniki na ropę. — Odlewy żelazne i metalowe. —
Naprawa kotłów parowych.

Cenniki i kosztorysy na żądanie.

W. Sikorski & J. Seidenstein

w Krośnie

filie: w BORYSŁAWIU i ZAGÓRZU

Utrzymują stale na składzie:

KOTLY i MASZYNY PAROWE, oraz
KOMPLETNE URZĄDZENIA i wszelkie
NARZĘDZIA do głębokich wierceń.

Jako specjalność polecają:

ŻURAWIE WIERTNICZE, POPUSZCZA-
DŁA najnowsz. systemów, WIELOKRAŻKI
z ulepszonym przyrządem do smarowania,
SZTANGI RATUNKOWE z końcami nie-
spawanymi (z jednego kawałka).

Pasy wiertnicze

„URSUS“

w najlepszej jakości i t. d. i t. d.

ROBERT KERN

Zastępstwo Witkowskiej fabryki rur.

Centralne biuro dla Galicyi
we Lwowie, Kopernika 18

z bogato zaopatrzonymi składami w Borysławiu i Krośnie

wykonuje

w najkrótszym czasie dostawy wszystkich dymenzyi **kutych rur gazowych, wodociagowych i parowych**, czarnych, pocynkowanych i asfaltowych wraz z przynależnymi łącznikami; dostarcza **rury płomienne** do kotłów parowych, **rury wiertnicze hermetyczne, rury pompowe, stalowe rury mufowe**, obciążane jutą, węże z rur dla gorzelń, browarów itp., maszty dla elektrycznych urządzeń i przeniesienia siły, tudzież poleca jako specjalność wyroby szwejsowane z blachy kutej a wyrabiane w nowo urządzonym we Witkowicach zakładzie spajania za pomocą gazu wodnego, a mianowicie: Rury wiertnicze hermetyczne ponad 12 cali zewnętrznej średnicy aż do 2000 mm. średnicy, rury Gallo-way'a, fasony wszystkich gatunków, recipientsy gazowe, cysterny naftowe z dnami spajanemi, kotły do amoniaku itd.

Wyłączne Zastępstwo we Witkowskich rurach z lanego żelaza i fasonów do przewodów gazowych i wodnych.

Zastępstwo fabryki narzędzi firmy Blaua i Ski we Wiedniu.

Oferty i cenniki ilustrowane, także i na armatury do urządzeń gazowych, wodnych i parowych bezpłatnie i franko.

Adres na telegramy: **Robert Kern, Lwów.** — Telefon nr. 766.

TOWARZYSTWO dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie

VEREIN FÜR HANDEL, GEWERBE UND ACKERBAU IN LEMBERG.

Wylączne zastępstwo na Galicyę:

Fabryki rur Mannesmanna w Komotau. — walcownia rur w Schönbrunn. — oraz Galicyjskiego karpackiego naftowego Tow. przedtem Bergheim & Mac Garvey w Glinniku maryampolskim.

Dyrekcya we Lwowie, ul. Romanowicza 3. * Filie Towarzystwa w Borystawiu, Krośnie i Zagórze.

Adres telegraficzny:
Towarzystwo handlowe Lwów, Ossolińskich.

Konto p. k. o. 825 991.
Rach. bieżący w Banku krajow.
Telefon Nr. 168.

Telegramm-Adresse:
Handelsverein Lemberg, Ossolińskich.

Towarzystwo dostarcza:

Rury wiertnicze, gazowe, pompowe, do wodociągów i inne wszelkiego rodzaju. Maszyny i kotły parowe. Narzędzia wiertnicze. Liny druciane we wszelkich wymiarach. Kompletne urządzenia do elektrycznego oświetlania. Fittingi, kurki, połączenia itp. Wszelkie materiały potrzebne tak przy instalacji jak i popędzie maszynowym.

Zastępując firmy lub sprowadzając towary, towarzystwo kieruje się przede wszystkim myślą przewodnią dostarczenia swojej klienteli maszyn, narzędzi i materiałów pierwszorzędnej jakości.

Poczt. Kasa oszcz. Nr. 74046.

Telefon Nr. 905.

Ostrowski & Cudek

Dom handlowy dla interesów przemysłowo-naftowych

we LWOWIE, ul. Kopernika I. 21.

Przeprowadza: Kupno i sprzedaż udziałów kopalnianych, kupno i sprzedaż ropy.
Organizuje: Spółki naftowe z drobnymi udziałami. Poleca: Przedsiębiorców wiertniczych do wierzeń akordowych.
Ofiarujemy usługi jako eksperei przy wszelkich transakcyach z przemysłem naftowym łączność mających.

Dla wygody naszych P. T. Klientów urządziliśmy

Biuro techniczne

które pozostaje pod kierownictwem inżyniera Seweryna Blaima.

Sporządzamy: Pomiary i niwelacje terenów, plany sytuacyjne terenów, kopalń i szybów naftowych, zgłoszenia kopalń do władz górniczych, profile otworów swidrowych i wszelkie czynności w zakres miernictwa wchodzące.

Posiadamy bogato zaopatrzone zbiór kopii map katastralnych
Adres dla telegramów: Ostrowski Cudek Lwów.